

Jerusalem of Gold – Text Study Sources

Jerusalem of Gold – A City of Gold

ירושלים של זהב

Wherewith may a woman go out and wherewith may she not go out [on Shabbat, lest she carry something on the Sabbath]? A woman may not go out with cords of wool nor with cords of flax nor [may she go out with] a leather thong on her head Nor [may she go out with] a city of gold [tiara][But] if she does go out [on Shabbat wearing] any of these items she does not have to bring a sin offering. (M. Shabbat 6:1, Bavli 57a)

According to Rabbi Eliezer (B. Shabbat 59b), the women who wear "cities of gold" are women of wealth and are most unlikely to take them off to show them to someone and

thereby violate the Sabbath prohibitions by carrying these items. In another place in the Bavli, a "Jerusalem of Gold" is described as a crown worn by a bride (B. Sotah 49b). Crowns are also associated with Torah, as that is the adornment that beautifies more than any other (M. Taanit 4:8). However, all the sages agree that if a woman does go out on the Sabbath wearing any such items she is not liable for a sin offering. In other words, it would be better if she wouldn't wear them in the first place but if she does wear them we do not punish her.

In its commentary on this Mishna, the Yerushalmi relates the following story about Rabbi Akiba:

A tale [is told] about Rabbi Akiba that he made his wife a [tiara of the type known as] a city of gold. Rabban Gamliel's wife saw it and became jealous of her. [Rabban Gamliel] said to her: If you would do for me as much as she did for him I would [buy you one, for] she sold the braids from her head and gave them to him that he might study Torah. (Y. Shabbat 6:1// B. Shabbat 59b)

So solitary lies the city

העיר אשר בדד יושבת -

Lamentations 1

1 How doth the city sit solitary, that was full of people! How is she become as a widow! She that was great among the nations, and princess among the provinces, how is she become tributary! She weepeth sore in the night, and her tears are on her cheeks; she hath none to comfort her among all her lovers; all her friends have dealt treacherously with her, they are become her enemies.

איכה א

א איכה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר
רַבְתִּי עִם הַיְתָה כְּאַלְמָנָה
רַבְתִּי בְּגוֹיִם שְׂרָתִי
בְּמַדִּינֹת הַיְתָה לְמַס.
ב בָּכוּ תִבְכֶּה בְּלֵילָה
וְדַמְעָתָה עַל לַחְיָה אֵין -
לָהּ מְנַחֵם מִכָּל - אֲהַבָּיָהּ
כָּל - רְעֵיָהּ בְּגָדוּ בָּהּ הָיוּ לָהּ
לְאִיבִים.

I am the lute (accompaniment) for all your songs

לכל שיריך אני כנור-

Zion - Thou Art Anxious for News of thy Captives

Yehuda halevi

"Zion, thou art doubtless anxious for news of thy captives;
they ask after thee, they who are the remainder of thy flock

From West and East and North and South, from near and far;
bring peace from every side.

And peace is the desire of the captive, who giveth his tears
like the dew on the Hermon and yearns for the day they will fall on thy hills

I am a mourner who weeps for your poverty and when I dream
of the return I am the accompaniment to thy songs.

רבי יהודה הלוי – ציון הלא תשאלי

ציון, הלא תשאלי לשלום אסיריך,
דורשי שלומיך והם יתרו עדריך?

מיס ומזרח ומצפון ותימן שלום
רחוק וקרוב שאי מכל עבריך,

ושלום אסיר תאנה, נותן דמעיו כטל-
חרמון ונכסף לרדתם על הרריך!

לבבות עניתך אני תנים, ועת אחלם
שיבת שבותך – אני כנור לשיריך.

איכה יבשו בורות המים

המילה איכה מקשרת אל מגילת איכה וקטעים נוספים שנהוג לקרוא בשבת הסמוכה לתשעה באב :
דברים פרק א'

י יהוה אלהיכם, הרבה אתכם ; והנכם היום, ככוכבי השמים לרב.
יא יהוה אלהי אבותכם, יסוף עליכם ככם--אלף פעמים ; ויברך אתכם, כאשר דבר לכם. יב
איכה אשא, לבדי, טרחכם ומשאכם, וריבכם.
יג הבו לכם אנשים חכמים ונבנים, וידעים--לשבטיכם ; ואשימם, בראשיכם.

ישעיה פרק א'

יח לכו-נא ונוכחה, יאמר יהוה ; אם-יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו, אם-נאדימו כתולע
פצמר יהיו. יט אם-תאבו, ושמעתם--טוב הארץ, תאכלו. כ ואם-תמאנו, ומריתם--הרב
תאכלו, כי פי יהוה דבר.
כא **איכה** היתה לזונה, קריה נאמנה ; מלאתי משפט, צדק יליו בה--ועתה מרצחים. כב כספך,
היה לסיגים ; סבאך, מהול במים. כג שריך סוררים, וחברי גנבים--כלו אהב שחד, ורדף
שלמנים ; יתום לא ישפטו, וריב אלמנה לא-יבוא אליהם.

איכה א

א **איכה** ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה כאלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס. ב
בכו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין-לה מנחם מכל-אהביה כל-רעהי בגדו בה היו לה
לאיבים.

How wells ran dry of all their water?

These verses including the questions **How**? Are traditionally read on the Shabbat before the 9th of Av

Deuteronomy 1

10. The LORD your God hath multiplied you, and, behold, ye are this day as the stars of heaven for multitude. — 11. The LORD, the God of your fathers, make you a thousand times so many more as ye are, and bless you, as He hath promised you! — 12. **How** can I myself alone bear your cumbrance, and your burden, and your strife? 13. Get you, from each one of your tribes, wise men, and understanding, and full of knowledge, and I will make them heads over you.'

Isaiah 1

18. Come now, and let us reason together, saith the LORD; though your sins be as scarlet, they shall be as white as snow; though they be red like crimson, they shall be as wool.

21 **How** is the faithful city become a harlot! She that was full of justice, righteousness lodged in her, but now murderers.

Lamentations 1

How doth the city sit solitary that was full of people! How is she become as a widow! She that was great among the nations, and princess among the provinces, how is she become tributary.

בורות המים

ירמיהו פרק ב'

יב שִׁמוּ שְׁמַיִם, עַל-זֹאת; וְשִׁעְרוּ חֲרָבוֹ
מְאֹד, נְאֻם-יְהוָה. יג כִּי-שְׁתֵּימָס רְעוֹת,
עֲשֵׂה עִמִּי: אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מַיִם
חַיִּים, לְחַצֵּב לָהֶם בְּאֵרוֹת--בְּאֵרֹת
נְשֻׁבָרִים, אֲשֶׁר לֹא-יִכְלוּ הַמַּיִם. יד
הָעֶבֶד, יִשְׂרָאֵל--אִם-יִלְיֵד בַּיִת, הוּא:
מִדּוֹעַ, הָיָה לְבָז. טו עָלְיוּ יִשְׁאָגוּ
כִּפְרִים, נִתְּנוּ קוֹלָם; וַיִּשְׁתִּיתוּ אֶרְצוֹ
לְשִׁמָּה, עָרְיוּ נִצְתָה (נִצְתָּה) מִבְּלֵי יוֹשֵׁב

Wells - Water Cisterns - Fountains of living waters

Jeremiah 2

12 Be astonished, O ye heavens, at this, and be horribly afraid, be ye exceeding amazed, saith the LORD. **13** For My people have committed two evils: they have forsaken Me, the fountain of living waters, and hewed them out

cisterns, broken cisterns, that can hold no water. **14** Is Israel a servant? Is he a home-born slave? Why is he become a prey? **15** The young lions have roared upon him, and let their voice resound; and they have made his land desolate, his cities are laid waste, without inhabitant.

ולך לקשור כתרים

בבלי מנחות דף כט עמוד ב
אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב
וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם
אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד
לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות.

אֲבָגַד הוֹזֵחַ טִי
כך לַמִּסְעָה
פָּהָף צִיָּן קֵר שֵׁת

And you with crowns adorn
Bavli Menachot page 29b
Rav Yehuda quoted Rav:

When Moses ascended to the Heights [to receive the Torah] he found God sitting and **drawing crownlets** upon the letters. Moses said to God, "Master of the Universe, what is staying Your hand [from giving me the Torah unadorned]?"

God replied, "There is a man who will arise many generations in the future, his name is Akiba b. Yosef. He will exegetically infer mound upon mound of halakhot (laws) from each and every title."

קטונתי מצעיר בניידך...

בראשית פרק לב
י ויאמר, יעקב, אלהי אבי אברהם, ואלהי אבי יצחק:
יהוה האמר אלי, שוב לארצך ולמולדתך--ואיטיבה
עמך.
יא קטונתי מכל החסדים, ומכל-האמת, אשר עשית,
את-עבדך: כי במקלי, עברתי את-הירדן הזה, ועתה
הייתי, לשני מחנות.
יב הצילני נא מיד אחי, מיד עשו: כי-גרא אנכי, אתו-
פן-יבוא והפני, אם על-בנים.
יג ואתה אמרת, היטב איטיב עמך; ושמתני את-זרעך
כחול הים, אשר לא-יספר מרב.

I am the least of all your children – meaning; I am not worthy
Genesis 32

10. And Jacob said: 'O God of my father Abraham, and God of my father Isaac, O LORD, who saidst unto me: Return unto thy country, and to thy kindred, and I will do thee good; 11 **I am not worthy** of all the mercies, and of all the truth, which Thou hast shown unto Thy servant; for with my staff I passed over this Jordan; and now I am become two camps. 12 Deliver me, I pray Thee, from the hand of my brother, from the hand of Esau; for I fear him, lest he come and smite me, the mother with the children. 13 And Thou saidst: I will surely do thee good, and make thy seed as the sand of the sea, which cannot be numbered for multitude.'

כי שמך צורב את השפתיים כנשיקת שרף

במדבר כא

ה וַיְדַבֵּר הָעָם, בְּאֱלֹהִים וּבַמֹּשֶׁה, לָמָּה הֶעֱלִיתֵנוּ מִמִּצְרָיִם, לָמוֹת בְּמִדְבָּר: כִּי אִין לָחֶם, וְאִין מַיִם, וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה, בְּלַחֵם הַקֶּלֶקֶל. וַיִּשְׁלַח יְהוָה בָּעָם, אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרָפִים, וַיִּנְשָׁכוּ, אֶת-הָעָם; וַיָּמָת עִם-רַב, מִיִּשְׂרָאֵל. ז וַיָּבֹא הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חֲטֹאֵנוּ, כִּי-דִבַּרְנוּ בַיהוָה וְנָבֵד--הִתְפַּלֵּל אֶל-יְהוָה, וַיִּסַּר מֵעַלֵּינוּ אֶת-הַנְּחָשׁ; וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה, בְּעֵד הָעָם. ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף, וְשִׂים אוֹתוֹ, עַל-נֹס; וְהָיָה, כָּל-הַנִּשְׁחָף, וְרָאָה אוֹתוֹ, וְחָי. ט וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחָשׁ נְחָשֶׁת, וַיִּשְׁמְהוּ עַל-הַנֹּס; וְהָיָה, אִם-נִשְׁחָף הַנְּחָשׁ אֶת-אִישׁ--וְהִבִּיט אֶל-נְחָשׁ הַנְּחָשֶׁת, וְחָי.

דברים ח'

יב פֶּן-תֹּאכַל, וּשְׂבַעְתָּ; וּבְתִים טְבִים תִּבְנֶה, וַיִּשְׂבַּת. יג וּבִקְרָךְ וְצֹאנֶךָ יִרְבְּנוּ, וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה-לָּךְ; וְכֹל אֲשֶׁר-לָךְ, יִרְבֶּה. יד וְרָם, לְבָבְךָ; וְשָׂכַחְתָּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, הַמוֹצִיאֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם מִבְּיַת עֲבָדִים. טו הַמוֹלִיכֶךָ בְּמִדְבַר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא, נְחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב, וְצִמְאוֹן, אֲשֶׁר אִין-מַיִם; הַמוֹצִיא לָךְ מַיִם, מִצֹּר הַחֲלָמִישׁ. טז הַמַּאֲכִילֶךָ מִן בְּמִדְבַר, אֲשֶׁר לֹא-יִדְעוּן אַבְתֵּיךָ: לָמַעַן עֲנִתֶךָ, וְלָמַעַן נִסְתַּף--לְהִיטַבֶּךָ, בְּאַחֲרִיתֶךָ. יז וְאַחֲרֵיתֶךָ, בְּלִבְבְּךָ: כַּחַי וְעַצֶּם יָדִי, עֲשֵׂה לִי אֶת-הַחִיל הַזֶּה. יח וְזָכַרְתָּ, אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ--כִּי הוּא הֵנִתָּן לָךְ כַּחַ, לַעֲשׂוֹת חִיל: לָמַעַן הִקִּים אֶת-בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר-נִשְׂבַע לְאַבְתֵּיךָ, כִּיֹּם הַזֶּה.

ישעיהו ו

א בְּשֵׁנַת-מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזִיָּהוּ וְאַרְאָה אֶת-אֲדֹנָי יוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא רָם וְנִשְׂא וְשׁוּלְיוֹ מְלֵאִים אֶת-הַהֵיכָל. ב שָׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד בְּשֵׁתִים יְכֹסֶה פָּנָיו וּבְשֵׁתִים יְכֹסֶה רַגְלָיו וּבְשֵׁתִים יַעֲוֹף. ג וְקָרָא זֶה אֶל-זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. ד וַיִּנְעוּ אַמּוֹת הַסַּפִּים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וְהִבִּיתָ יְמֵלָא עֵשׂוֹן. ה וְאָמַר אוֹי-לִי כִי-נִדְמִיתִי כִי אִישׁ טִמְא-שִׁפְתִים אָנֹכִי וּבִתּוֹךְ עִם-טִמְא שִׁפְתִים אָנֹכִי יוֹשֵׁב כִּי אֶת-הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי. ו וַיַּעַף אֵלַי אַחַד מִן-הַשָּׂרָפִים וּבִידוֹ רָצָףָה בְּמִלְקַחַיִם לָקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ. ז וַיִּגַע עַל-פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נֹגַע זֶה עַל-שִׁפְתֵיךָ וְסָר עֹנֶךָ וְחִטְאַתֶּךָ תִּכָּפֵר.

רבי יהודה הלוי

יְפָה נוֹף מְשׁוֹשׁ תִּבְל קְרִיָּה לְמֶלֶךְ רַב.
לָךְ נִכְסְפָה נִפְשִׁי מִפְּאַתִּי מֵעֶרֶב!
הַמוֹן רַחֲמֵי נִכְמַר כִּי אֲזַכְּרָה קָדְם,
כְּבוֹדֶךָ אֲשֶׁר גָּלָה וְנִגְוָךְ אֲשֶׁר חָרַב.
וּמִי יִתְנַנֵּי עַל כְּנָפֵי נְשָׂרִים, עַד
אַרְוָה בְּדַמְעָתִי עֶפְרַךְ וַיִּתְעַרְב!
דַּרְשֵׁתִיךָ, וְאִם מִלְכָּךְ אִין בְּךָ וְאִם בְּמִקּוֹם
צָרִי גִלְעָדָד – נְחָשׁ שָׂרָף וְגַם עַקְרָב.
הֲלֹא אֶת-אַבְנֵיךָ אַחוּנָן וְאַשְׁקָם
וְטַעַם רְגִבֵיךָ לִפִּי מַדְבֵּשׁ יַעֲרַב!

Your name will scorch my lips forever, like a seraph's kiss, I'm told..

Numbers 21

6 And the LORD sent fiery serpents among the people, and they bit the people; and much people of Israel died 7 And the people came to Moses, and said: 'We have sinned, because we have spoken against the LORD, and against thee; pray unto the LORD, that He take away the serpents from us.' And Moses prayed for the people. 8 And the LORD said unto Moses: 'Make thee a fiery serpent, and set it upon a pole; and it shall come to pass, that every one that is bitten, when he seeth it, shall live.' 9 And Moses made a serpent of brass, and set it upon the pole; and it came to pass, that if a serpent had bitten any man, when he looked unto the serpent of brass, he lived.

Deuteronomy 12

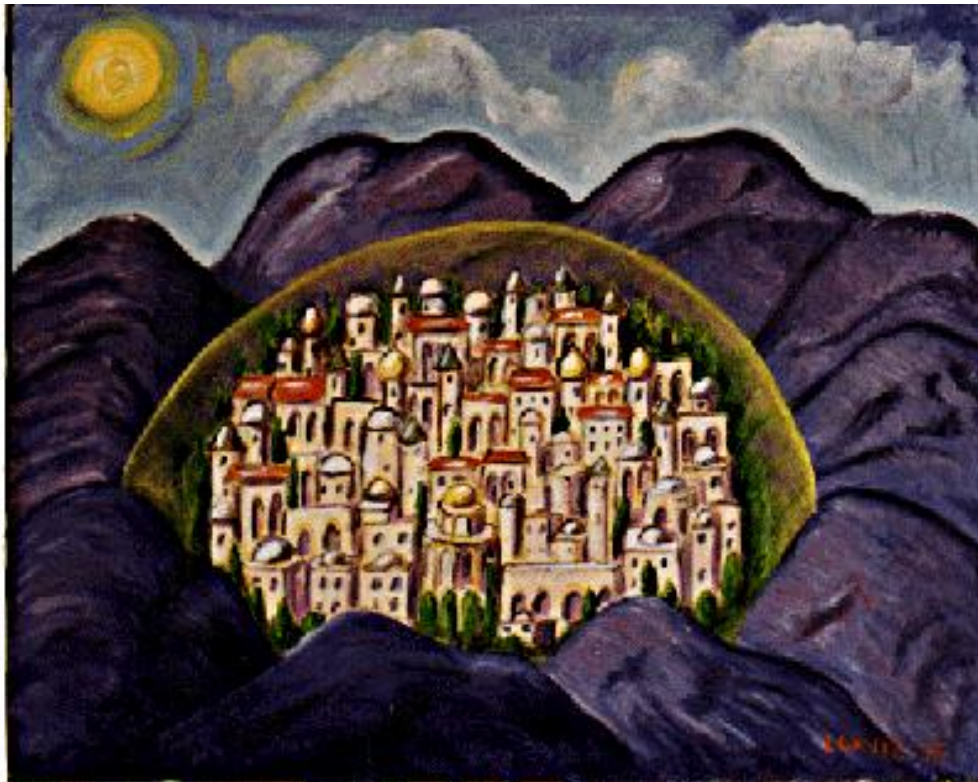
12 lest when thou hast eaten and art satisfied, and hast built goodly houses, and dwelt therein; 13 and when thy herds and thy flocks multiply, and thy silver and thy gold is multiplied, and all that thou hast is multiplied; 14 then thy heart be lifted up, and thou forget the LORD thy God, who brought thee forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage; 15 who led thee through the great and dreadful wilderness, wherein were serpents, fiery serpents, and scorpions, and thirsty ground where was no water; who brought thee forth water out of the rock of flint; 16 who fed thee in the wilderness with manna, which thy fathers knew not, that He might afflict thee, and that He might prove thee, to do thee good at thy latter end; 17 and thou say in thy heart: 'My power and the might of my hand hath gotten me this wealth.'

Isaiah 6

1 In the year that king Uzziah died I saw the Lord sitting upon a throne high and lifted up, and His train filled the temple. 2 Above Him stood the seraphim; each one had six wings: with twain he covered his face and with twain he covered his feet, and with twain he did fly. 3 And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the LORD of hosts; the whole earth is full of His glory. 4 And the posts of the door were moved at the voice of them that called, and the house was filled with smoke. 5 Then said I: Woe is me! for I am undone; because I am a man of unclean lips, and I dwell in the midst of a people of unclean lips; for mine eyes have seen the King, the LORD of hosts. 6 Then flew unto me one of the seraphim, with a glowing stone in his hand, which he had taken with the tongs from off the altar; and he touched my mouth with it, and said: Lo, this hath touched thy lips; and thine iniquity is taken away, and thy sin expiated.

JERUSALEM
Yehuda Halevi

Beautiful heights, city of a great King,
From the western coast my desire burns towards thee.
Pity and tenderness burst in me, remembering
Thy former glories, thy temple now broken stones.
I wish I could fly to thee on the wings of an eagle
And mingle my tears with thy dust.
I have sought thee, love, though the King is not there
And instead of Gilead's balm, snakes and scorpions.
Let me fall on thy broken stones and tenderly kiss them—
The taste of thy dust will be sweeter than honey to me.

אם אשכך ירושלים תהילים פרק קלז

א על נהרות, בבל--שם ישבנו, גם-בכינו : בזכרנו, את-ציון.
ב על-עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ-- תָּלִינוּ, כְּנִרְתִּינוּ.
ג כִּי שָׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ, דְּבָרֵי-שִׁיר-- וְתוֹלְלֵנוּ שְׁמִיחָה :
שִׁירוּ לָנוּ, מִשִּׁיר צִיּוֹן.
ד אִיד--נְשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה : על, אֲדַמַּת נֶכֶר.
ה אם-אֶשְׁכַּחְדָּךְ יְרוּשָׁלַם-- תִּשְׁכַּח יְמִינִי.
ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי, לְחֶכְי-- אם-לא אֶזְכְּרֶכִי :
אם-לא אֶעֱלֶה, אֶת-יְרוּשָׁלַם-- על, רֹאשׁ שְׁמִיחָתִי.
ז זָכֵר יְהוָה, לְבְנֵי אֲדוֹם-- אֶת, יוֹם יְרוּשָׁלַם :
הֲאִמְרִים, עָרוּ עָרוּ-- עַד, הִסּוֹד בָּהּ.

Psalms 137

1 By the rivers of Babylon, there we sat down, yea, we wept, when we remembered Zion. 2 Upon the willows in the midst thereof we hanged up our harps. 3 For there they that led us captive asked of us words of song, and our tormentors asked of us mirth: 'Sing us one of the songs of Zion.' How shall we sing the LORD'S song in a foreign land? 5 If I forget thee, O Jerusalem, let my right hand forget her cunning. 6 Let my tongue cleave to the roof of my mouth, if I remember thee not; if I set not Jerusalem above my chiefest joy. 7 Remember, O LORD, against the children of Edom the day of Jerusalem; who said: 'Rase it, rase it, even to the foundation thereof.'